

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Syntagma Iuris || Vniversi, Atqve Legvm || Pene Omnivm
Gentivm, Et || Rervm Pvblicarvm Præcipvarvm,||**

Grégoire, Pierre

Francofurti ad Mœnum, M.D.XCIX.

VD16 VD16 G 2999

7 de Titulo vsucapionis, seu præscriptionis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97739)

exception. & in c. placuit, 2. §. hæc de præscriptionibus, in l. 16. q. 3.

7 ¶ Secundo, ¶ si quis completa præscriptione cautiones, ex quibus possidet, innouet, interpellatur præscriptio & possessio prior interruptitur, & non prodest. *l. cum notissimi, §. sed & si quis, de præscript. 30. vel 40. ann.* ¶ Tertio ¶ interruptitur longi vel longissimi temporis præscriptio, si precibus impetrata sit a princip e, & eius re gratia executor rescripti datus & missus sit, *l. licet, §. 2. eo. tit.* Executor potro nõ expectatur in annalibus præscriptionibus, quæ solum precum & libelli facta principi oblatione interruptuntur, sine contestatione, *l. 2. quand. libell. princ. obl. facit lit. contest. l. 2. de an. excep. C.* In istis tamen Guido Pap. distinctionem adhibet, *Guid. Pap. decis. 416. nu. 2.* & ait, præscriptionem longissimi temporis inductam in odium negligentium, interrupti per simplicem citationem: vt in l. omnes, & l. cum notissimi, de præscript. 30. vel 40. anno. Si citatio instruat vocatum, de qua re agatur: aliter minime simplicem citationem interrumpere, quia hinc nulla colligi potest negligentia, *idem eod. §. decis. 488. Masuer. in pra. tit. de præscri. nu. 11. per lex multis, de ann. excep.* Aliam vero præscriptionem, quæ in fauorem præscribentis est, in bonis mobilibus cum titulo & bona fide, ait non interrupti per litem contestationem, & multo minus per citationem solum, sed tantum per sententiam diffinitiuam, per l. si post acceptum, de rei vind. P. l. 2. §. fin. de vsucap. pro emto. Aliam autem mediam præscriptionem ait, inter odiosam & fauorabilem 10. vel 20. ann. cum titulo & bona fide. Et in hac mediam viam sequendam, vt interruptatur per litem contestationem, non per simplicem citationem: & ita de ea intelligi l. more litis, C. de rei vind. Aliam autem esse præscriptionem, quæ currit sui natura, non considerato odio vel fauore, vt in actione rehdhibitoria, & quanto minoris: & hæc interrupti per solum contestationem vel oblationem precum factam principi, & ita intelligi l. 1. & 2. quand. libell. princ. dat. lit. contest. fac. C. ¶ Quarto ¶ interruptio ciuili sit, si quis præscribit ex contractu debitum, vsuras debitas soluat: quia currit præscriptio a die tantum non solutarum vsurarum, *l. si quis emtionis, §. si. de præscrip. 30. vel 40. ann.* & per sy nodalem proclamationem, *ca. sanctorum, 10. de præscrip.* ¶ Sunt ¶ alia quæ ad interruptionem referuntur, quæ tamen non omnino eo pertinent. Et proinde dico, aliquando etiam ciuilitate aut naturaliter, non quidẽ omnino interrupti præscriptionem, sed suspendi conceptam: vt aliquanto tempore eius continuatio quiescat medio tempore, quod subducitur ab omni lapsu temporis, vt minime noctuum. Differtque hæc suspensio possessionis ab interruptione prædicta, quod interruptione facta, prior possessio non prodest: sed si postea quis velit præscribere, de nouo debet incipere possessionem, *l. cum heredes, §. 1. de acq. possess. l. 1. nec bona fide, de præscrip. long. temp. C.* At vbi suspenditur præscriptio subducto quietis tempore, posterior possessio cum priore coniungitur. Quod exemplis palam fiet. ¶ Primum ¶ in ecclesia, cuius iura sede vacante præscribi non possunt, & si ante vacationem cepta fuerit præscriptio, hoc tempore continuari nequit: & si de pastore prouisum fuerit, continuabitur quidem prior possessio, subducto tamen tempore vacationis, *c. i. in c. gl. fin. & c. auditis, & c. de quarta, de præscri. c. 1. 2. 3. ne sede vaca. c. quia diuersitatem, de concess. præben.* ¶ Aliud ¶ est in muliere exemplum, aduersus quam non currit præscriptio dotalium rerum pendente matrimonio, & nisi a die, quo agere ipsa potuit, vel post matrimonium vel pendente eo, vergente marito ad inopiam, *l. in reb. §. omnis, C. de iure dot. l. cum notissimi, §. illud, de præscrip. 30. vel 40. an. C.* Quod quidem de cepta vsucapione dotalium ante constitutionem earum in dorem putant verum esse, vt pendente matrimonio non possit continuari præscriptio. Quod tamen negat Triphoninus Iuriconsultus, *in l. si fundum, 16. de fundo dot. P.* nisi dicamus responsum eius corrigi iure nouissimo, per d. §. omnis, vel intelligendum, quando maritus est soluendo, & præscriptio eius culpa facta est, eo quod cum possit non reperierit: tenetur enim tunc luere: contra autem, si mulier res suas dotales prosequatur. Ego tamen verius puto, ceptam vsucapionem, contra mulierem pendente matrimonio perici, & secundum Triphonini distinctionem maritum aliquando teneri, aliquando minime. Rationem nobis videntur assignare duo insignes Iurisc. Papin. & Vlp. Alienationes enim, inquit Papin. *l. alienationes, 13. fam. ercisc. P.* post iudicium acceptum interdita sunt, dumtaxat voluntarie, non qua vsucapionem causam & originem iuris habent, necessariam. Sed si vsucapio apio fuerit cepta, ait Vlp. *l. sed si vsucapio, 14. eo. tit. ab eo qui heres non erat, ante litem contestatam, & postea impleta fuerit, rem de iudicio subducit.* Vt quauis lex Iulia prohibeat alienationem do-

talium, *l. vn. §. cum lex Julia, C. de rei vx. act. §. 1. quibus alien. lic. vel non, cum similit.* tamen non videntur pertinere ad eam legem, quæ iam cõperunt ante matrimonium alienari. Alienationis enim species est vsucapio, *l. alienationis, de verbor. signif. l. 1. de fun. dot. C.* ¶ Quomobrem ¶ aliud exemplum istius suspensionis præscriptio nis & 3. proferatur in tempore hostilitatis, quo durante nõ currit præscriptio, *c. prima actione, 16. q. 3. l. postliminium, de capi. & poss. reuer. P. c. ex transmissa, de præscr. & si cepta ante hoc tempus fuerit præscriptio, non interruptur petur, sed subducto eo tempore hostili, reliquum tempus præterito iungitur ad continuationem possessionis, *Inno. & DD. in d. c. ex transmissa, facit c. solite, de maior. & obed. c. auditis, c. de quarta, de præscr. Bal. in l. imperialis, de pace cõf. in extran. feud. per illum rex. Cosmos Gaynier. ad §. 1. & ad verbu hostilitatis, de pacif. poss. in præscr. antl.* ¶ Quartum ¶ exemplum in præscriptioe, quæ fit contra filium fa. Nam consentiunt omnes quidem aduersus eum, quandiu in potestate patris est, non currite præscriptionem, quia eo tempore agere non potest pro suis rebus: & tantum a potestate liberatione computandum tempus, *l. 1. & fin. de ann. excep.* ¶ Quintum ¶ in minore, in quo præscriptio quidem cepta contra patrem, in eius persona continuatur secundum ius antiquum, quamuis daretur pro tempore minoris ætatis restitutio in integrum, *l. Amylius Largianus, 39. de min. 25. ann. P. l. 1. C. si aduer. vsucap. Sed hodie quiescit præscriptio, ne instituitur pendente minori ætate, l. si in qui. cau. in integ. rest. non est necess. C.* Et est subducenda a præscriptione contra res eorũ ætatis impubes, *l. cum notissimi, in prin. & l. licet, ver. nec sufficit, de præsc. 30. vel 40. an. l. non est in cognisum, C. qui non obis. lon. temp. præsc.* Cum enim res minorum prohibeantur sine solemnitate alienari, *in l. lex que tutoris, de adm. tut. C. o. tit. de prædis & alis reb. min. sine dec. non alie. C. tit. de præd. & al. reb. mino. P.* prohibentur quoque vsucapi, quia & vsucapio, vt diximus, alienationis species est. ¶ Subducitur ¶ etiam & ratio temporis, vt non obis illis, qui adfuerint ob ministeriũ principis, publicumve obsequium, quadiu in ministerio versantur, *l. 2. quib. non ob. lon. temp. præscr. C. l. 1. & l. inter eos, in fi. ex quib. cau. maior. l. 1. & l. videlicet, eod. tit. P. l. absentia, de reg. iur. idq. per restitutionem factam in integrum, vt quado de præscriptione restituenda, instituta pendente captiuitate agitur redeunte capti uo iure postliminii, *l. ab hostibus, 15. & l. ai prætor, 23. §. pen. ex quib. cau. maior. P.* ¶ Tradit ¶ etiam Masuer. in præxi, de præscr. nu. 8. post Barr. ad l. 3. §. Labeo, de acq. poss. subduci etiam debere a cursu temporis præscriptionis fundi inuudati tempus, quo fundus remanet inuudatus.**

De titulo vsucapionis seu præscriptionis.

CAP. 7.

- 1 Titulus quid generaliter, & in vsucapionibus, 2.
- 3 Titulus in vsucapione qualis esse debet, & insigniores titu. 4. §. 5. & seq. 7. 8. 9. 10. 11. 12.
- 6 Præscribi non possunt res inalienabiles, vel lege, vel prohibitionis restatoris, & res minorum.
- 10 Error iustus in præscriptionibus omnibus prodest.
- 12 Præscribens omnia re, quam præscribit, tanquam sua vti debet: at loquitur nihil agit.
- 13 Titulus in quibus præscriptionibus non exigitur.

Titulus ¶ id generaliter dicitur, per quod aliud ab alio distinguitur, ambiguitatem & incertitudinem remouendo, vt in rub. *Et nemo prinat. tit. reb. suis vel alie. imponat, vel vela. reg. susp. C.* Hinc epigraphe titulus est, qui quid tractari debeat, breuiter demonstrat, vt Ouidius, *Legerat. huius amor titulum, nomenq. libelli.* Sic titulus nomen accipit rei demonstratæ, & sumitur pro actione, iudicio, possessione, causa, modificatione, signo, *gl. in l. non est ambiguum, fam. ercisc. pro beneficio, & aliis officiis & ministeriis ecclesiasticis, late gl. in c. dudum, in 2. in ver. intrinseca, de elect. & ac ¶ dicemus titulum in vsucapione, esse causam, propter quã quis effectus est possidet. Vt pro suo possidet, qui possidet ex causa, ex qua nobis dominata acquiritur, vel iure gentium, vel iure ciuili. *l. 1. pro suo, in P.* vt si emit pro emtore, id est, tanquam emtor quilibet possidere dicitur. Quomobrem & responsum est tot esse genera possessionis, quot iur. causæ acquirendi eius, quod nostrum non sit, *l. 3. §. fin. de acq. poss. P.* vt pro emtore, pro donato, pro dote, pro herede, pro suo, &c.*

¶ Constituitur ¶ autem regula generalis maxime pro vsucapionibus & longi temporis præscriptionibus, vt sine titulo iusto præcedente non procedat vsucapio, *l. nullo iusto precedente, 24. de rei vin. l. si. C. ne de sta. defun. post quinq. quæra, c. si diligenti, de præsc. Exigitur*

exigitur autem vt hic titulus verus fit, hoc eſt, vt cauſa propter quam quis poſſidet rem alienam, vere interuenit, non ſimulata, vt in *ſeruum communem*, *C. famul. erit*, vt ſi q. *eramus* de titulo pro emtore, oportet vere factam fuiſſe emtionem, non ſimulatam. *l. 2. pro emtor. P.* Sic de aliis *§ error falſa cauſa, de vſucap. l. ſi. C. pro herede, l. 1. pro donat. P.* Nec diſtina poſſeſſio tantum iure ſucceſſionis ſcilicet erronea & falſa, ſine iuſto titulo, id eſt, niſi vere ſucceſſerit, obſtata prodeſt. *l. diſtin. de preſcrip. long. temp. C. l. opinione, & l. ſina. C. pro herede. niſi error probabilis, facti poſſimum alieni ad ſit, pro legato, pro leg. P. l. ſin. pro ſuo l. quod vulgo, 11. 4. pro emtor. § Tituli ſi veri & iuſti ad vſucapiendum illi ſunt, quia dicitur de iurium acquirendum & transferendum per dominium id docet ſunt, qui iuſtam cauſam habent traditionis, quales plures numerantur, in *l. 3. ſin. § l. 4. §. 6. 7. 8. de publi. in rem actio. in P. § titulus de vſucap. pro emtor. l. 7. C. tit. 2. 6. § ſeq. & l. 4. 1. P. uſul. ſeq. pro ſoluto, 4. cum ſeq.* Iuſta porro cauſa hæc traditionis, ſi fiat ab habente poteltatem & a domino, cum poſſibilitate transfert dominium: ſi dominus vero non ſit, animo tamen tranſferendi dat poſſeſſionem ex cauſa, quæ apta eſt tranſferri per ſe, ſequitur inde vſucapierit vel præſcribendi facultas, *§. ex his itaque. per quas perſon. nob. acquir. lib. 2. § ſi ſit. in. conſult. tit. 9. l. clauibus, 7. 4. de contrahen. emi. P.* Quod ſi cauſa, ex qua datur poſſeſſio non ſoleat tranſferre dominium facta a domino, nec tunc etiã a non domino facta poterit vſucapierit dare facultatem: vt ſi quis ex cauſa pignoris vel precarii poſſideat, *l. quæcunque ſunt, 15. inter dũm, de publi. in rem act. P. l. 2. de preſcrip. 30. vel 40. annor. ſi vi vel furto quis rem adeptus ſit, § ſi ſit. in. e. quoque, de vſucapion. ſi nomine locationis, l. 1. com. de vſucapion. lib. 7. C. tit. 30. l. 2. C. de preſcrip. 30. vel 40. annorum, l. 1. in quibus cauſis, long. tempo. preſcrip. C. l. 2. §. quod vulgo. pro herede in P. de poſiti, d. §. quod vulgo, commodati, d. §. quod vulgo, iuris emphyteoteos, l. cum noſſiſſimi, 7. §. ſina. de preſcrip. 30. vel 40. annorum, C. procuratorio, d. §. ſi. pignoris, l. pignori, 3. de vſucap. vſufru. tuarii, §. fru. tuarius, per quas perſon. nob. acquir. l. acquiritur, 10. §. ſi. de acq. rer. dom. P. ubi apponuntur rationes, l. neq. fru. tuarium, 8. de vſufru. C.**

¶ Porro ¶ tituli ingnorios vſucapionum ſunt plures, vt primum, pro ſoluto, *Pro ſoluto*, inquit Hermogenes, *l. 1. pro ſoluto, P.* vſucapit, qui rem debiti cauſa recipit: & non tantum quod debetur, ſed quod debet pro debito ſolutum, hoc titulo vſucapi poteſt. Verum, vt ait Paulus *l. iuſt. conſult. l. 3. eod. idem in l. 2. verſi. ſi tamen, pro emto. P.* Si exiſtimans me debere tibi tradam, tu vſucapio ſequitur, ſi & tu putas debitum eſſe. Omne quod nomine debiti veri vel putati datur in ſolutum, hoc titulo vſucapitur: ex quacunque cauſa debicum patetur vel ſit, ſiue et contra tu, ſiue ex vltima voluntate. Proinde *ex cauſa tranſactionis habentis iuſtam cauſam poſſeſſionis, vſucapere poſſunt*, vt reſcripſit Imperator Philippus, *Lex cauſa, 8. eod. C.* Videlicet ſi res ex cauſa tranſactionis ſoluta vel tradita ſit, aliter, ſi tradita non ſit, ſed retenta ex ea: quia ſi res eſſet actoris ex ea tranſactione, non tranſſerretur dominium, *l. ſi pro fundo, & l. ſine apud, & l. ſi ſuper poſſeſſione, de tranſa. C.* Et ita procedit 2. vſucapio, quæ dicitur pro Tranſactione, *tit. 26. lib. 7. C. §. 3.* Eſt ¶ titulus pro Emto, *Pro emto*, ait Paulus, *l. 2. pro emtor. P.* poſſidet qui rem emiſit, nec ſufficit tantum in ea opinione eſſe eum, vt putet ſe pro emto poſſidere, ſed etiam debet ſubſeſſe cauſa emtionis. Aut iuſtus error, propter quæ quis nomine ſuo ab alio rem ſibi emtam putet, *l. quo l. vulgo, 11. eod. C.* Si quis a non domino emat, vel ſi emtio propter aliquam exceptionem eſt inutilis, emtor eam rem diuina poſſeſſione pro emto vſucapit: dummodo res ſint vendibiles. Nam ſi res ſacra, religioſa, aut alia ſit, quæ vendi prohibeatur & alienari, non vſucapitur, vt alibi dictam eſt: neque etiam contra prohibitionem alienandi a reſtatore factam, *l. 2. de vſucap. pro emi. C.* Item dummodo qui vendit, vendere poſſet, ſi res eſſet ſua, non aliter, *l. 1. eod. C.* Et ita non ſit vſucapio rei venditæ a pupillo ſine tutoris auctoritate, *l. ſi. C. eod. l. eum qui, de auct. preſt.* Quod & receptum eſt, ſi tutor per errorem, vel aliter quam oportuit auctor pupillo vendenti factus eſt, *l. nunquam in vſucapionibus, 31. de vſucapio. P. l. qui a quolibet, 27. de contrah. emi.* Si tamen quis status maior em eum, a quo emat, a pupillo emerit, vſucapere poterit, *l. 2. §. ſi a pupillo, pro emi. in P.* non ſecus quã ſi quis a furioſo em erit, quem ſanæ putabat mentis, vtilitatis tamẽ cauſa, *l. 2. §. ſi a furioſo*, Si ſciuiſſet autem talem eſſe contrarium ſtatuendum, *l. 1. ſi ab eo emas, ait Paulus, l. ſi ab eo, 12. de vſua. P.* quem prator veniſſet alienare, *§. ſi ſcius, vſucapere non potes.* Et ita Iulianus quoque in alia ſpecie reſpondit, *l. qui ſciens, 7. §. qui ſciens, pro emto. P.* Qui ſciens rem emiſſe ab eo, quem prator vt ſuſpectum he-

redem diminueret, *uſu non capiet*. Hic enim mala fides ſcientis inhihet vſucapionem, vt & is qui a domino etiam emit luxurioſo, proinus ſcorto datur pecuniam, non vſucapit, *l. ſi quis cum ſcortis, 8. eod. C.* Nec qui ſcienter rem eſſe alienam a non domino comparauit, *l. ſi partem, 5. C. eod.* Singulare etiam eſt, pro emto eum non vſi capere, cui res vna pro alia vendita traditur, & contra eum præſcribere, cui modus agri maior, quam venditus dicitur, traditus fuerit, *l. 2. §. cum Syechum, eo. tit. P.* ¶ Pro ¶ donato vſucapit, cui res nomine donationis vere data eſt: nec ſufficit inopinari, ſed & donatum eſſe oportet, *l. 1. pro don. lib. 4. P. tit. 7. l. 1. & ſi. C. eo.* Et hic quoque præſcripſibilis res eſſe debet, antequam vſucapiatur: aliter nec hoc titulo præſcribitur, vt in re furtiua palam eſt, *l. 2. C. eo.* Perſonæ quoque debent eſſe idoneæ donationis faciendæ & acceptandæ. Quare nec vſucapitur pro donato, donatum coniugi a coniuge, aut a patre filio famil. quia iure iſtæ donationes non ſubſiſtunt pure, *l. 1. §. ſi pater, & ſi inter virum, pro donat. P.* niſi rei alienæ faciat donationem vxori maritus, ex qua pauperioſ non ſit factus, *l. 3. eo. P.* Inſpicitur & quod principaliter geritur, ſecundum Hermogenianum, *donationis cauſa facta venditione, non pro emto, ſed pro donato, res tradita vſucapitur, l. ſi. eo.* ¶ Titulus ¶ etiam vſucapionis, & quidem iuſtiſſimus, qui vocatur ¶ pro dote: vt qui in dotem rem accipiat, vſucapere poſſit, ſiue ſingulæ res, ſiue vniuerſæ in dotem dentur ratione matrimonii, & eo inito. Nam ſi antea dentur res, pro ſuo vſucapiuntur: atque ſi non ſit matrimonium, ceſſat hæc vſucapio, *l. 1. §. 3. pro dot. P. l. 4. 1. tit. 10. l. 1. C. eo.* quia nulla dos, vbi nullum matrimonium, *d. l. 1. & l. cum multe, de don. ante nup. C.* Hic pari modo res ſine vitio eſſe debet, *d. l. 1. C. id eſt, præſcripſibiles, & peroræ diſpoſitæ, vt in aliis.* ¶ Alius ¶ titulus pro herede, quando quis putans ſe heredem, aliam rem poſſidet, exiſtimans hereditatis eſſe, *l. 3. pro herede, libr. 4. P. tit. 6.* Hic quoque par eſt res eſſe ſine vitio, quod præſcriptionem non prohibeat, *vt in l. 2. §. quod vulgo, eo. P. l. 4. C. eo. tit. & perſonæ idoneas: nam de extraneis hereditibus titulus hic dicitur, qui teſtamenti factioſnem paſſiuam habeant, l. ſi. eo. tit. P.* Et in capibus iuſtus nõ eſt titulus, neque ſucceſſionis ſolum ius ſufficit, *l. diu. titina, de preſcr. lon. tem.* Item qui ſuus heres eſt ab inſteſtato, ſiue ſolus, ſiue cum coherede extraneo ſuccedat, nõ dicitur pro herede vſucapere ea, quæ ſunt hereditatis paternæ, *l. 2. §. filium quoque, pro herede. P. l. niſi, 2. C. eo.* non enim nouum titulum ſuus heres poſt mortem patris videtur conſequi, qui pendentis eius vita, dominus bonorum patris cenſebatur, *d. l. 2. §. filium, & l. in ſuis, de lib. & poſt.* Exigimus & hic, vt antequam incipiat pro herede titulus, vt vere quis heres inſtitutus ſit, & vt qui inſtituit deceſſerit: nam vni bona, pro herede poſſideri nequeunt, *l. 1. pro herede. P. l. 3. C. eod. tit.* ¶ Titulus ¶ pro derelicto eſt, quando ſcimus rem a domino pro derelicto habitam, & eam poſſidemus eo animo, vt nobis acquiramus, *l. 1. 2. 3. 5. pro derelict. lib. 4. P. tit. 8.* etiam ſi ignoremus a quo derelicta ſit, *l. 4. eod. P.* Qui enim pro derelicto habuit, videtur donante ei, qui primo occupauerit, *l. ſi id quod, 5. §. 1. eod. & nullus res facta eluratioſe domini, primo occupati quaeritur, in §. hoc amplius, de rer. diuiſ. l. 3. & l. naturalem, §. 1. de acq. rer. dom.* Nec intereſt res quæ ſit mobilis vel immobilis, pars an tota, *l. 3. pro derel. P.* animata vel inanimata, *l. ſi. eo.* Vere tamen vt habitæ ſit pro derelicto exigitur, & nemo poteſt vſucapere, qui falſo exiſtimauit rem pro derelicto habitam fuiſſe, *l. nemo poteſt, 6. eod. niſi iuſtus error interueniat, vt generale eſt omnibus vſucapionibus, l. Ceſſus, de vſucap. P.* ¶ Pro ¶ legato poſſeſſio & vſucapio nulli alii, quam eſt cui legatum eſt competere, *l. 1. pro legato, lib. 4. P. tit. 9.* ſi res aliena legata ſit: aut teſtatoris quidem ſit, ſed codicillis adempta ignoretur: ſi in nomine ſit dubitatio, vt ſi vitio ſit legatũ, cum duo eſſent eius nominis, *l. pro legato, 4. eod.* ſi non iure legatum relinquatur, vel legatum ademptum eſt, *l. ſin. eod. tit. l. cum quidam, §. quod ſi ipſe putet, de acquir. hered. P.* Oportet tamen rem eſſe vere legatam, aliter non procedit hoc titulo vſucapio, *l. 2. eod. tit.* Item & perſonam, quæ vſucapit, eſſe capacem accipiendi legati, *l. nemo poteſt, 7. eod. C.*

¶ Ceterum, ¶ quod pertinet ad titulum pro ſuo, hic generalis ¶ eſt, & qui ad præcedentes titulos recte accomodat, vt qui pro legato, pro emto, & c. poſſidet, poſſit dici poſſidere etiam pro ſuo, *l. 1. pro ſuo libro 4. P. tit. 11.* Sed & illa quæ aliunde iure poſſidemus, quæ notam particularem non habent, recte dici poſſidere pro ſuo: vt quæ mari, celo, terræ capimus, quæ nullius erant, quæ per alluionem accedunt, partus hereditariæ aut emtæ ancillæ fructus rei emtæ aut donatæ, *l. ſecunda, eod. tit.* Si tradita mihi res, quam mihi debet ex ſtipulatione

existimabas, & ego quoque, l. 3. eod. quod possessum est post mortem patris ex diuisione facti per patrem, l. 1. §. fin. eo. auctore prætoris, l. iuste possidet, x. l. perm. sceris, 52. de acq. possess. P. l. qui auctore, 180. de reg. iur. adiudicatione quasi de communi fundo, l. si per errorem, 17. de vsucap. P. cessione, l. non solum, 33. §. si mibi Titius, de vsucapio. P. & aliis similibus modis. Communeque & veluti substantialitate esse videtur omnibus præscriptionibus seu vsucapionibus, vt qui possidet, vtatur re tanquam sua, & possideat tanquam suam: alioquin enim, si alio animo, & alia opinione possideat, tunc præscribit, gl. in l. 1. §. sufficit, in ver. iure, de aqua quor. P. rext. in l. 1. §. Julianus recte ait, & l. si de iur. act. prima, P. l. 1. §. aristo, de aqua quor. Hinc fuit necessaria vsucapio pro suo, non valde curantibus Iurisconsultis de examinatione nominis titularum. Cum & inter iustas causas præscribendi sit domini negligentia, l. furum, 27. de vsucap. P. & patientia eius ab alio res suas possideri permittentis, l. 2. C. de acq. poss. l. alienationis, de verb. sig. traditionisque instar patientia, & voluntas domini in alium rem suam transferre volentis, quæ rata esse debet & pro iustissimo titulo, l. r. aditionibus, C. de pact. §. per traditionem, de rer. diuis. cum similibus. Et qui non impedit, videtur pati & consentire, l. & si forte, §. i. si ser. vind. P. l. 2. §. voluntate, sol. matrim. P. maxime hodie, cum non scientiam, sed negligentiam domini perpendamus in præscribendis rebus longo tempore 10. vel 20. annor. in corporalibus, eodem obseruando si res soli non sint, sed incorporales quæ in iure consistunt, qualis usufructus & ceteræ seruitutes, dummodo bono initio possessio teneatur, iust. in l. fin. de præsc. lon. temp. C.

¶ Bonum si initium præsumitur ex lapsu longi temporis, non secus quam ex alio titulo: quia longi temporis consuetudo vicem seruitutis, hoc est, constitutionis & tituli, obtinet, l. 2. de serui. Cod. Vtrumque explicat Vlpia. his verbis, Si quis diuturno vsu & longa quasi possessione, ius aqua ducenda nactus sit, non est ei necesse docere de iure, quo aqua constituta est, veluti ex legato vel alio modo, sed vtilem habet actionem, ut ostendat, per annos seruator, non vi non clam non precario possidisse, l. si quis diuturno, 10. si ser. vin. P. Atq; regula videtur communis vsucapionibus, vt si ius commune non inducat præsumtionem contra præscribentem, non exigatur titulus, vbi est consuetudinis longæ auctoritas, c. 1. de præscrip. in 6. præsumitur enim pro possessore, quando non docetur de mala fide eius, §. commodum, de interd. l. ex. si at decretum, de iure sig. P. l. si quidem, C. de excep. Et res alienas possidens, vt rescripserunt Dioclet. & Maxim. Cæ. licet iustam tenendi causam non habeat, non nisi suam intentionem implenti, restitueri cogitur, l. si. C. de rei vind. Proinde ex sententia Arcadii & Honorii Cæ. cogi. possessorem ab eo qui expetit, iustitiam suæ possessionis dicere, inuisibile est, l. cogn. vi. de petit. hered. lib. 3. C. i. 31. l. negantes, de act. c. ex literis, de prob. c. 1. 2. §. 5.

De bona fide requisita in vsucapione. Cap. 8.

- 1 Titulus vsucapionis esse debet cum bona fide.
- 2 Bona fides possessoris, vel mala, a quo probanda.
- 3 In possessione bone, vel male fidei, quæ perpendenda.
- 4 Mala fides superueniens vsucapioni cepia, an interrumpat eam. Et num in omni tempore præscriptionis bona fides interuenire debeat. & seq.
- 5 Debitor non potest præscribere contra creditorem debitum.

¶ Vitus titulus, qui in vsucapione exigitur, bonam fidem postulat: alioquin iniustas & male fidei possessor non vsucapit, c. possessor, de reg. iur. in 6. c. veniens, c. vigilanti, & c. si diligenti, & c. si de præsc. l. si. C. pro hered. §. 1. de vsucap. Bonæ fidei existimatur possessor, qui aut ignorat rem esse alienam, aut qui eum qui vendidit, existimabat habere ius vendendi, veluti ratus eum esse tutorem vel curatorem, vel procuratorem domini, l. bone fidei, de verb. sign. P. l. qui a quolibet, de contrah. emt. P. Qui vero contrarium nouerat, male fidei iudicandus: imo videtur bonæ vel male fidei testimonium maxime ex conscientia propria possidentis. Quare qui iure possidet, si existimet se iure non possidere, neque procedit vsucapio, l. si ser, 31. §. 1. de vsucap. quia non possidet, qui non habet animum possidendi, l. 4. §. si pupillus, de vsuc. P. Præsumitur porro quilibet bonæ fidei possessor, nisi contrarium doceatur, l. verus, C. de procurat. ca. fin. de præsum. l. merito, pro soc. P. & præsumitur ignorantia rei alienæ, vbi conscientia non probatur, l. si de rei vindic. C. l. cogi, de petit. hered. C. Et pro possessore, vt antea dictum, facit & auctoritas lapsi temporis, vt omnia vt oportet præsumantur transacta, l. qui in aliena est possessio, §. sed & si non adieris, de acquir.

hered. l. sciendum, de verb. oblig. P. Et actore contrarium non probante, reus abluetur, l. qui accusare, C. de edendo. In quo lubens discedo a sententia Baldi & aliorum, qui in l. 2. C. de seruitutibus, existimant eum, qui se in seruitutis possessione esse contendit, probare debere bonam fidem, per l. si quis diuturno, si serui. vindic. P. vbi sufficit dicere possidentem, se non vi non clam non precario possidisse: quum tamen illa lex oneret possessorem ad probationem possessionis, sed non ad probationem qualitatis. Et ita qui obicit malam fidem præscriptioni, probare debet, l. pen. C. de emt. §. non solum, l. ei qui agit, de prob. in P. l. actor, C. eod. nisi per se manifesta sit mala fides, veluti si quis detineat ex contractu contra prohibitionem legis initio, l. quem admodum, de agric. & cens. lib. ii. C. vel si a procuratore colludente secum in fraudem domini, vel ab eo quem scit pecunias in scortationes profusurum, emerit, in l. qui fundum, §. qui sciens, & l. si quis, de vsuc. P.

¶ Ceterum, vt quæ de mala & bona fide hic obseruanda sunt, facilius innoteant, perpendemus res, personas, & negotia seu titulos, de quibus dictum est. In rebus, initium, medium, & complementum temporis vsucapiendi: in personis, eas quæ per se sibi acquirunt, & quæ nomine alieno aliis. Initium refertur ad tempus tituli & quo contrahitur, quo tempore debet adesse bona fides, l. 2. pro emto. Et in titulo pro soluto, tempus quo soluitur, l. 3. pro solu. P. Sic in aliis, in quibus, si initium mala fide initium sit, vitium hoc rem ita afficit, vt possessorem succedentem in eum male fidei possessoris comitetur, l. vitia, C. de acquir. possess. diuina, de vsucap. Vt nec per heredes bonam fidem emendari possit, l. fin. com. de vsucap. P. l. vn. §. hoc tantum modo, de vsucap. trans. nisi ex sua bona fide, non defuncti continuata, præscribere velit, Alex. cons. 9. vol. 4. Toties & bona fides requiritur, quoties reiteratur adeptio possessionis, etiam sine nouo titulo: vt si quis vi de possessione deiectus, rursum in possessionem redeat. Nam si tunc cognouerit alienam, non vsucapit, l. qui fundum, §. qui bona fide, pro emt. P. ¶ Quod pertinet ad superuenientem tamen medio tempore malam fidem, placuit eam non interrompere vsucapionem iure ciuili, l. vn. §. pen. de vsucap. trans. potissimum in præscriptionibus longissimi temporis 30. vel 40. ann. quia nec in illis titulus exigatur, l. omnes, & l. scit, de præsc. 30. vel 40. an. Iure tamen pontificio responsum, necitas posse esse sine bona fide, ca. si diligenti, c. vigilanti, c. si de præsc. l. possessor, de reg. iur. in 6. Et putant in hoc corrigi iura ciuilia, gl. Innoc. Imo. Panor. ad c. si de præsc. Ang. & Imo. ad l. sequitur, §. si viam, de vsuca. P. Hic certe ambigua controuersia est in longissima præscriptione: nam in alia, superuenientem etiam ciuili iure malam fidem, vitare eadem expresse responsum videtur, & ex possessore legitimo per eam fieri prædonem, l. sed et si lege, §. de eo, de petit. her. l. si a me, de iud. P. l. certum, de rei vind. C. in si, illorum, in si de offic. iud. l. iurigeniti, §. sine autem, de pact. P. l. si quis emtionis, §. de præsc. 30. vel 40. an. Dubiū facit contra præscriptionem, quod si admittamus malam fidem prodesse, dicamur impingere in præceptum iuris, alterum non lædere: & in aliud, ius lauari cuique tribuere, l. 1. §. iuris præcepta, de iust. & iur. P. §. iuris præcepta, eo apud Iustinum. Et contra præceptum D. Pauli, vt nemo circumueniat in negotio fratrem suū, 1. ad Thell. 4. quodve quis ex sua malitia reportet commodum, l. in fundo, de rei vindic. P. l. si cui, de serui. c. plerumque, 23. de rescri. Alioquin contra iuris constitutiones, l. ne ex dolo, de dolo, P. lucrum consequetur ex eo, quod reprehensionem & poenā meretur. Subinde nemo legis auctoritate decipi debet, l. de his qui ven. etus. impe. C. Et iura lapsis, non decipientibus subuenire solent, l. 2. & 3. si minor se malo dix. C. l. 2. ad senatus cons. Sylla. P. Addere licet, tempus solum non videtur sufficiens ad inducendam vel tollendam obligationem, l. obligationum, §. placet, de actionibus. P. l. si certis annis, Cod. de pactis. Quamuis non ignorem Bartolum, ceterosque fere omnes interpretes, existimasse illinc expiendam hanc præscriptionem triginta vel quadraginta annorum, Bart. in l. omnes. num. 3. & alii Doctores, de præscription. triginta vel quadraginta annorum, & idem Bartol. in l. final. rem ratam haber. Contrariam autem sententiam firmare videtur negligentia creditorum, & possessorum vitia publica, & alia quæ viuapionem fouent tractatum, de quibus Deo fauente postea. Quamobrem existimo verissimum esse in foro conscientiæ, semper possessorem, qui nouit aliena se possidere, ad restitutionem teneri: neque dimittatur peccatum, nisi restituatur ablatum, ca. cum re, de vsuris, ca. peccatum, de regulis iuris. Neque vsucapio, quæ bono sine inducta est, tutum peccandi præsidium impiis esse debet, & quæ ignorantibus peccato non adscribuntur, scientibus & improbis excusationi non debent